
MELDING STRALINGSINCIDENT

INLEIDING

Indien zich incidenten, ongevallen of radiologische noodsituaties voordoen met bronnen van ioniserende straling, geldt daarvoor een door de overheid ingestelde meldingsplicht. Tevens geldt de verplichting tot de aanwezigheid van op schrift gestelde noodprocedures voor iedere toepassing van stralingsbronnen.

In deze procedure wordt beschreven hoe de melding van stralingsincidenten binnen de complexvergunning Randwyck verloopt, waarbij aandacht wordt besteed aan de taken en verantwoordelijkheden van de betrokken functionarissen namens de ondernemer: de algemeen coördinerend deskundige (ACD), de coördinerend (CD) en de toezichthoudend (TD) deskundige(n).

WETTELIJKE CONTEXT

MELDPUNT STRALINGSINCIDENTEN

De overheid heeft een meldpunt stralingsincidenten ingericht (art. 12 Bs), waar stralingsincidenten, ongevallen en radiologische noodsituaties gemeld moeten worden. Dit meldpunt wordt beheerd door de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS). De ondernemer heeft de plicht om in ieder geval de hieronder genoemde incidenten hier te melden.

STRALINGSINCIDENT

Een stralingsincident wordt gedefinieerd (art. 1 Bs) als een onvoorziene gebeurtenis, situatie of ongewilde verspreiding waarbij gevaar bestaat, dan wel gevaar is opgetreden, anders dan een reguliere of potentiële blootstelling, voor:

- een blootstelling aan ioniserende straling van leden van de bevolking van meer dan 0,1 mSv per jaar;
- een lozing op of in de bodem, in het riool, in het oppervlaktewater of in de lucht boven een door Onze Minister vastgestelde waarde, of;
- een overmatige blootstelling of overbestraling van werknemers.

Daarnaast zijn ook onderstaande aspecten aanleiding tot het doen van een melding bij het meldpunt stralingsincidenten (art 14 Bs):

- zoekraken van een bron;
- ontvreemding van een bron
- ongewilde verspreiding van een bron
- ongeoorloofde handeling met een bron.

STRALINGSARTS

Indien er als gevolg van een stralingsincident dosislimieten zijn overschreden, er sprake is van een ongeval of noodsituatie, dient er onderzoek plaats te vinden door een stralingsarts (art. 99 Bs). Ook als er sprake is van een overmatige blootstelling of overbestraling van A-werknemers, dient de stralingsarts te worden ingelicht (art. 13 Bs).

INDIVIDUELE MONITORING

Indien er, als gevolg van een ongeval of radiologische noodsituatie, blootstelling van een medewerker of lid van de bevolking is opgetreden, dient er individuele monitoring te worden uitgevoerd, of een andere wijze te worden toegepast om de effectieve of equivalente dosis die door de betrokken werknemer of persoon is ontvangen, te bepalen (art. 51 en 89 Bs).

VERANTWOORDELIJKHEDEN

ALGEMEEN

De ondernemer is verplicht om stralingsincidenten en zaken zoals hierboven beschreven, bij de overheid te melden. Binnen de complexvergunning Randwyck is deze verantwoordelijkheid middels een mandaat belegd bij de algemeen coördinerend deskundige (ACD).

In de praktijk zullen de toezichthoudend- (TD) en/of coördinerend deskundige(n) (CD) van toepassingen binnen de instellingen eerder op de hoogte zijn van incidenten en ongewenste gebeurtenissen als gevolg van deze toepassing. Het is hun verantwoordelijkheid, om deze gebeurtenissen bij de ACD te melden. De ACD beoordeelt de omvang en ernst van de door TD en/of CD gemelde gebeurtenis, en bepaalt vervolgens of het een stralingsincident betreft dat bij het meldpunt van de overheid moet worden gemeld. De ACD fungeert vervolgens als aanspreekpunt namens de ondernemer voor de verdere afhandeling van het incident.

VERANTWOORDELIJKHEDEN TOEZICHTHOUDEND DESKUNDIGE (TD) EN COÖRDINEREND DESKUNDIGE (CD)

BEOORDELING VAN GEBEURTENISSEN

Indien zich ongewenste gebeurtenissen voordoen als gevolg van een toepassing, maakt de TD een inschatting van de omvang en ernst van de situatie. Vervolgens bepaalt de TD, bij voorkeur en, indien mogelijk in overleg met de CD, de ernst van de situatie en maakt een inschatting of het een stralingsincident betreft in de zin van de wet. Indien dit het geval is, dient de TD onmiddellijk de ACD te informeren zodat deze een melding kan doen bij het meldpunt stralingsincidenten en de nodige acties kunnen worden ontplooid om verergeren van de situatie te voorkomen.

TE ONDERNEMEN ACTIES

De TD en de CD, zijn er verantwoordelijk voor dat:

- in het geval van handelingen waarbij het voorzienbaar is dat personen onbedoeld aan overmatige uitwendige bestraling of overmatige inwendige besmetting kunnen worden blootgesteld:
 - deze onmiddellijk worden gestaakt;
 - gevaarlijke plaatsen worden ontruimd;
 - de situatie wordt gemeld bij de ACD.
- handelingen waarbij het voorzienbaar is dat personen onbedoeld aan overmatige uitwendige bestraling of overmatige inwendige besmetting kunnen worden blootgesteld, slechts worden verricht nadat de TD en/of CD hierover is geraadpleegd;
- er rapportage plaatsvindt van gebeurtenissen en/of incidenten aan de ACD.

Melding van stralingsincidenten aan de (dienstdoend) ACD kan rechtstreeks plaatsvinden door de TD en/of CD, dan wel via het centrale calamiteitenmeldpunt van de instellingen. Alle incidentmeldingen binnen de instellingen participierend in de complexvergunning, worden centraal gecoördineerd door de meldkamer van het azM. Deze stelt de (dienstdoend) ACD op de hoogte van de melding.

GEBEURTENISSEN VOORTVLOEIEND UIT TOEPASSINGEN

Een leidraad voor de beoordeling van situaties die mogelijk voortvloeien uit de vergunde toepassingen is weergegeven in onderstaande tabel:

Ongewenste gebeurtenis	Omstandigheden	Oordeel CD/TD	Actie CD/TD
<u>Blootstelling</u>			
· Besmetting van werkplekken	Bestaat er risico op bovenmatige blootstelling van personen? (overschrijding dosislimieten)	nee	intern afhandelen; rapportage aan ACD kan achteraf
· Uitwendige besmetting van personen		ja	melden als stralingsincident bij ACD
· Inwendige besmetting van personen			
· Uitwendige bestraling van personen			
<u>Lozing</u>			
Lozing van radioactieve stoffen naar water of lucht	Is de (geschatte) lozing groter dan 10% van de grenswaarde in de complexvergunning?	nee	intern afhandelen; rapportage aan ACD kan achteraf
		ja	melden als stralingsincident bij ACD

STRALINGSINCIDENTEN

Onderstaande situaties dienen altijd als stralingsincident te worden beschouwd, en dienen daarom altijd onmiddellijk als zodanig aan de ACD te worden gemeld:

Stralingsincident	Risico
<u>Gebeurtenis</u>	
· Brand in of nabij radiologische ruimtes	· Verspreiding van radioactieve stoffen
· Beschadiging of sabotage aan bronnen	· Blootstelling van personen
· Ongeoorloofde handelingen met bronnen	· Besmetting van personen en omgeving
· Vermissing van een bron	
· Diefstal van een bron	

TE VERZAMELEN INFORMATIE

In het geval van een gebeurtenis of incident, dienen TD en CD zoveel als mogelijk relevante informatie te verzamelen die kan bijdragen aan het bepalen van de ernst van de situatie, het bepalen van de vervolgacties en te nemen maatregelen.

Tot deze informatie behoren:

- omschrijving van de aard van het incident;
- specificatie van de betrokken bron(-nen); (activiteit, nuclide, blootstellingstijd)
- specificatie van het (de) betrokken toestel(len); (instellingen, blootstellingstijd)
- locatie van de bron;
- betrokken locatie/omgeving;
- betrokken personen;

- inschatting/berekening van de omvang van de blootstelling voor personen en/of de omgeving.

VERANTWOORDELIJKHEDEN ALGEMEEN COÖRDINEREND DESKUNDIGE (ACD)

BEOORDELING VAN GEBEURTENISSEN

Bij melding van een ongewenste gebeurtenis of stralingsincident, maakt de ACD een inschatting van de omvang en ernst van de situatie. Vervolgens bepaalt hij, op basis van zijn expertise en de informatie van de melding, de ernst van de situatie en beslist of een incident gemeld moet worden aan de overheid en/of de stralingsarts.

TAKEN ACD EN TE ONDERNEMEN ACTIES

De ACD:

- vervult een 24-uurs bereikbaarheidsdienst zodat er onmiddellijk en adequaat kan worden opgetreden in het geval van ongewenste gebeurtenissen incidenten die gerelateerd zijn aan bronnen van ioniserende straling;
- meldt stralingsincidenten namens de ondernemer bij het meldpunt stralingsincidenten en indien relevant, bij de stralingsarts;
- is aanspreekpunt voor de betrokken overheidsinstanties bij het nemen van maatregelen naar aanleiding van het incident;
- informeert de ondernemer over het stralingsincident;
- fungeert als adviseur voor (regionale) hulpdiensten die betrokken zijn bij de bestrijding van, of te nemen maatregelen naar aanleiding van het incident;
- bepaalt, waar mogelijk in samenspraak met de CD, de omvang van de blootstelling en/of besmetting van personen of omgeving;
- draagt zorg voor de administratieve taken naar aanleiding van het incident.